EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

PL **ECB-PUBLIC**

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 28 lipca 2016 r.

w sprawie nadzoru systemowego nad schematami płatniczymi

(CON/2016/38)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 24 maja 2016 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej o wydanie opinii w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych[1] oraz niektórych innych ustaw (zwanego dalej „projektem ustawy"). EBC rozumie, że już po przesłaniu EBC projektu ustawy do konsultacji jego nowsza wersja została udostępniona na stronie internetowej Sejmu.

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 127 ust. 4 oraz art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz trzeciego i piątego tiret art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE[2], z uwagi na to, że projekt ustawy dotyczy Narodowego Banku Polskiego (NBP) oraz systemów płatności i rozliczeń. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Założenia projektu ustawy

1.1 Głównym celem projektu ustawy jest dostosowanie krajowych regulacji dotyczących transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751[3], wprowadzającego dla państw członkowskich wymóg wyznaczenia organów właściwych w zakresie zapewnienia egzekwowania przepisów rozporządzenia i określenia sankcji za ich naruszanie. Projekt ustawy przewiduje stosowną nowelizację ustawy o usługach płatniczych wyznaczającą Prezesa NBP (zwanego dalej „Prezesem") jako organ właściwy dla egzekwowania rozporządzenia (UE) 2015/751 w zakresie dotyczącym systemów kart płatniczych.

1.2 Projekt ustawy ma ponadto na celu wzmocnienie roli NBP w zakresie nadzoru systemowego nad schematami płatniczymi przez rozszerzenie jego kompetencji nadzorczych nie tylko na schematy płatnicze oparte na kartach płatniczych, ale na wszystkie schematy płatnicze działające w Polsce. Projekt ustawy rozszerza również, zgodnie z rozporządzeniem, funkcje Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) w zakresie nadzoru ostrożnościowego.

---

1 Dz.U. z 2014 r. poz. 872.

2 Decyzja Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz.U. L 189 z 3.7.1998, s. 42).

3 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 1).

1.3 Projekt ustawy dodaje do ustawy o usługach płatniczych nowy rozdział zawierający przepisy określające rodzaje czynności podejmowanych przez Prezesa przy wykonywaniu nowych zadań jako organ właściwy w zakresie nadzoru systemowego nad schematami płatniczymi. Do czynności Prezesa będzie w szczególności należało: i) wydawanie zgody na prowadzenie schematu płatniczego oraz zgody na zmianę zasad funkcjonowania schematu płatniczego; ii) dokonywanie oceny funkcjonowania schematów płatniczych; iii) pozyskiwanie i żądanie przedstawienia informacji lub dokumentów niezbędnych do dokonywania takiej oceny; iv) wydawanie zaleceń; oraz v) wydawanie decyzji o zawieszeniu albo uchyleniu zgody na prowadzenie schematu płatniczego. Nowy rozdział obejmuje zasady mające zastosowanie do schematów płatniczych i procedurę wydawania zgody na ich prowadzenie. Projekt ustawy przewiduje także, że minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa, określi w drodze rozporządzenia kryteria oceny schematu płatniczego oraz zakres informacji i dokumentów wymaganych dla wniosku o wydanie zgody.

1.4 Projekt ustawy wprowadza ponadto przepisy uzupełniające zasady współpracy między NBP i KNF w zakresie nadzoru nad krajowymi instytucjami płatniczymi świadczącymi usługę acquiringu. KNF będzie w szczególności obowiązana do informowania Prezesa o każdej zmianie mającej wpływ na aktualność informacji i dokumentów dołączonych do wniosku o wydanie zgody złożonego przez taką instytucję płatniczą, w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na sposób świadczenia usługi acquiringu. Ponadto, w przypadku powzięcia przez Prezesa informacji, że działalność instytucji płatniczej mogłaby zagrozić stabilności systemu płatniczego, Prezes zawiadamia o tym KNF.

1.5 Projekt ustawy określa zakres opinii wydawanej przez Prezesa przed wydaniem przez KNF zezwolenia krajowej instytucji płatniczej. Opinia ma zawierać ocenę wniosku w zakresie zgodności z prawem, bezpieczeństwa i sprawności świadczenia usługi płatniczej. Projekt ustawy przewiduje także, że opinia ma być wydana w terminie miesiąca od dnia doręczenia wniosku KNF.

1.6 Projekt ustawy przewiduje, że zgoda na prowadzenie schematu płatniczego oraz zgoda Prezesa na zmianę zasad funkcjonowania schematu płatniczego nie będzie wymagana i) w przypadku trójstronnych schematów płatniczych (tj. schematów, w których organizacja płatnicza jest wydawcą instrumentu płatniczego oraz jedynym podmiotem świadczącym usługę acquiringu) oraz ii) jeżeli zasady funkcjonowania schematu płatniczego na terytorium Polski zostały poddane ocenie przez odpowiedni organ nadzoru innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej. W tym drugim przypadku projekt ustawy wprowadza wymóg, aby organizacja płatnicza właściwa dla schematu płatniczego udzieliła Prezesowi określonych informacji przed rozpoczęciem funkcjonowania schematu na terytorium Polski. Jednakże, jeżeli Prezes stwierdzi, że zasady funkcjonowania schematu płatniczego nie zapewniają wystarczającego bezpieczeństwa lub sprawności schematu płatniczego lub infrastruktury, systemów płatności lub schematów płatniczych, z którymi schemat płatniczy jest powiązany, może on zobowiązać organizację płatniczą do wystąpienia z wnioskiem o uzyskanie powyższej zgody. Projekt ustawy przewiduje też, że w obu przypadkach, gdy schemat płatniczy jest systemem kart płatniczych (zgodnie z definicją z rozporządzenia (UE) nr 2015/751), to organizacja płatnicza właściwa dla systemu kart płatniczych jest obowiązana do przekazania Prezesowi informacji potwierdzających, że system kart płatniczych jest zgodny z wymogami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2015/751, co najmniej na 2 miesiące przed planowanym

terminem rozpoczęcia funkcjonowania systemu kart płatniczych na terytorium Polski. System kart płatniczych może rozpocząć funkcjonowanie na terytorium Polski, o ile Prezes nie stwierdzi braku zgodności systemu kart płatniczych z wymogami określonymi w rozporządzeniu (UE) 2015/751 w terminie dwóch miesięcy od dnia przekazania powyższych informacji. W odniesieniu do schematów płatniczych już funkcjonujących w Polsce w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy przewidziano sześciomiesięczny okres przejściowy na złożenie wniosku do Prezesa o wydanie zgody na prowadzenie schematu płatniczego, albo, w przypadku schematu, który został wcześniej poddany ocenie przez odpowiedni organ nadzoru innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej, na złożenie dokumentacji potwierdzającej wyniki wcześniejszej oceny. Schemat taki może kontynuować funkcjonowanie do czasu, odpowiednio, rozpatrzenia wniosku albo weryfikacji dokumentacji.

1.7 Projekt ustawy przewiduje ponadto, że Prezes może, w szczególności, wydać decyzję o tymczasowym, częściowym albo całkowitym zawieszeniu schematu płatniczego, w tym trójstronnego schematu płatniczego i systemu kart płatniczych funkcjonującego na terytorium Polski, który został poddany ocenie przez odpowiedni organ nadzoru innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej, albo uchylić zgodę na prowadzenie takiego schematu płatniczego. Prezes jest obowiązany do powiadomienia o takiej decyzji właściwego organu nadzoru.

1.8 Projekt ustawy zmienia wreszcie niektóre inne ustawy regulujące nadzór systemowy nad innymi segmentami infrastruktury rynku finansowego, takimi jak systemy płatności, systemy rozrachunku papierów wartościowych i podmioty świadczące usługi acquiringu. Zmiany odzwierciedlają głównie najnowsze unijne i międzynarodowe standardy nadzoru systemowego i dają Prezesowi mocniejsze instrumenty nadzorcze (np. wprowadzenie dodatkowych wymogów dotyczących udzielania informacji dla podmiotów prowadzących elementy infrastruktury rynku finansowego).

2. Zakres opinii

Niniejsza opinia koncentruje się na nadzorze systemowym NBP nad schematami płatniczymi (pkt 3) oraz na nowych zadaniach nadzorczych powierzonych NBP w związku z zakazem finansowania ze środków banku centralnego zgodnie z art. 123 Traktatu (pkt 4).

3. Nadzór systemowy nad schematami płatniczymi

3.1 EBC rozumie, przyjmując to z uznaniem, że projekt ustawy ma na celu wzmocnienie roli nadzorczej NBP w zakresie schematów płatniczych i stworzenie dla niej należytej podstawy regulacyjnej, dla zapewnienia bardziej bezpiecznego i sprawniejszego funkcjonowania tych schematów.

3.2 Należy zauważyć, że definicja „schematu płatniczego”[4] w projekcie ustawy wydaje się obejmować nie tylko schematy płatnicze opierające się na kartach płatniczych, ale odnosi się do szerszego

4 „Schemat płatniczy” jest zdefiniowany jako zbiór zasad przeprowadzania transakcji płatniczych, zasad wydawania i akceptowania przez dostawców usług płatniczych instrumentów płatniczych oraz zasad przetwarzania transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu instrumentów płatniczych, w szczególności system kart płatniczych.

zakresu schematów płatniczych. EBC rozumie, że głównym celem ustawodawcy jest skupienie się na aspektach związanych z wydawaniem instrumentów płatniczych, takich jak karty płatnicze i płatności mobilne, i świadczeniem dla nich usługi acquiringu. EBC rozumie także, że definicja „schematu płatniczego" nie ma być interpretowana jako obejmująca również systemy polecenia zapłaty (SDD) i polecenia przelewu (SCT) jednolitego obszaru płatności w euro (SEPA) oraz krajowe (nie wchodzące w skład SEPA) systemy polecenia przelewu i polecenia zapłaty[5].

3.3 EBC zauważa, że projekt ustawy zwalnia trójstronne schematy płatnicze tylko z wymogu uzyskania zgody Prezesa, ale w dalszym ciągu mają zastosowanie inne uprawnienia Prezesa, w tym uprawnienie do wydawania zaleceń dotyczących takich schematów płatniczych i do zawieszania ich funkcjonowania w Polsce. Jednakże w odniesieniu do dostawców usług płatniczych z innych państw członkowskich takie uprawnienia mogą kolidować z działaniami właściwych organów macierzystego państwa członkowskiego odpowiedzialnych za nadzór ostrożnościowy nad dostawcami usług wydawania i acquiringu instrumentów płatniczych w ramach schematu płatniczego. Mogą one również stać w sprzeczności ze swobodą przedsiębiorczości i swobodą świadczenia usług, które powinny przysługiwać instytucjom płatniczym, instytucjom pieniądza elektronicznego albo instytucjom kredytowym przy świadczeniu usług wydawania i acquiringu w goszczącym państwie członkowskim.

3.4 Ramy polityki Eurosystemu w zakresie nadzoru systemowego[6] przewidują, że dla celów nadzoru nad poszczególnymi systemami wiodąca rola zostanie przyznana bankowi centralnemu, który jest w stanie najlepiej wykonywać tę funkcję. Dla systemów w sposób oczywisty powiązanych z Polską rolę tę będzie wykonywał NBP, przy czym projekt ustawy przewiduje należytą podstawę prawną dla wsparcia roli NBP jako wiodącego nadzorcy systemowego. W przypadkach braku oczywistego powiązania krajowego Rada Prezesów EBC może jednak przyznać podstawowe zadania nadzorcze EBC, z uczestnictwem innych zainteresowanych krajowych banków centralnych (KBC) Eurosystemu w ramach uzgodnień dotyczących współpracy w sprawowaniu nadzoru systemowego. Dotyczy to systemów SCT i SDD, jak również systemów kart płatniczych Visa i American Express. Uzgodnienia dotyczące współpracy w sprawowaniu nadzoru systemowego dotyczą także systemu kart płatniczych MasterCard, dla którego rolę wiodącego organu nadzoru systemowego przyznano Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique (z udziałem EBC i niektórych uczestniczących ochotniczo KBC). EBC z zadowoleniem przyjmuje, że projekt ustawy zwalnia schemat płatniczy funkcjonujący na terytorium Polski z wymogu uzyskania zgody Prezesa na prowadzenie schematu płatniczego oraz na zmianę zasad jego funkcjonowania, jeżeli został on poddany ocenie przez odpowiedni organ nadzoru innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej. EBC rozumie, że uprawnienie Prezesa do żądania od takiego schematu uzyskania zgody pomimo powyższej okoliczności byłoby w praktyce wykonywane jedynie w razie, gdyby ostateczna ocena przez odpowiedni organ nadzoru innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej była negatywna, przy czym NBP współpracowałby w każdym przypadku z właściwym organem nadzoru aż do zakończenia oceny nadzorczej i nie podejmowałby jednostronnych działań

5 Interpretacja EBC opiera się na rozumieniu, że poszczególne elementy definicji „schematu płatniczego" stosuje się kumulatywnie.

6 „Eurosystem oversight policy framework", wrzesień 2015 r., dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

na podstawie wstępnych wniosków z dokonywanej oceny. Projekt ustawy zyskałby jednak na jednoznacznym rozstrzygnięciu wykluczającym kolizję między uprawnieniami Prezesa a jakimikolwiek działaniami Eurosystemu. Podobnie, postanowienia projektu ustawy przewidujące możliwość zawieszenia schematu płatniczego przez Prezesa albo uchylenia zgody na jego funkcjonowanie mogłyby zostać doprecyzowane dla zapewnienia, aby wykonywanie uprawnień nadzorczych Prezesa w stosunku do schematów płatniczych podlegających już nadzorowi systemowemu Eurosystemu nie kolidowało z działaniami podejmowanymi przez KBC w ramach uzgodnień dotyczących współpracy w sprawowaniu nadzoru systemowego. EBC sugeruje zatem, aby schematy płatnicze, w odniesieniu do których wiodąca rola nadzorcza została już przyznana EBC lub jednemu albo większej liczbie KBC, zostały wyłączone z zakresu uprawnień nadzorczych Prezesa, tak aby projekt ustawy w zasadzie zdał się w tym zakresie na uzgodnienia z EBC i KBC dotyczące współpracy w sprawowaniu nadzoru systemowego. Należy w związku z tym zauważyć, że NBP jest uprawniony do uczestnictwa w grupach Eurosystemu dokonujących oceny na podstawie uzgodnień umownych z organami nadzoru systemowego Eurosystemu dla międzynarodowych systemów kart płatniczych. Zastosowanie takiego podejścia zwiększyłoby ogólnoeuropejską harmonizację i efektywność obsługi płatności kartowych.

3.5 Władze polskie mogłyby również rozważyć ogólną kwestię, czy nałożenie powyższych szczególnych wymogów na schematy płatnicze założone i legalnie funkcjonujące w innych państwach członkowskich jest zgodne z przepisami Traktatu o swobodzie świadczenia usług i innymi mającymi zastosowanie przepisami prawa unijnego.

3.6 W związku z systemami SCT i SDD, chociaż EBC rozumie, że intencją projektu ustawy jest wyłączenie systemów polecenia przelewu i polecenia zapłaty z zakresu nadzoru systemowego EBC, przepis wprowadzający odpowiednie wyłączenie[7] mógłby zostać sformułowany w sposób bardziej precyzyjny. W szczególności, odpowiedni przepis projektu ustawy przewiduje, że rozdział dotyczący nadzoru systemowego NBP nie ma zastosowania do schematów płatniczych w zakresie, w jakim podlegają one zasadom oceny na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 (zwanego dalej „rozporządzeniem SEPA")[8]. Zasady stosowane przy ocenie nadzorczej na poziomie Eurosystemu są jednak określone nie w rozporządzeniu SEPA, ale w ramach polityki w zakresie nadzoru systemowego i związanych z nimi poradnikach[9]. Rozporządzenie SEPA wymaga od państw członkowskich wyznaczenia właściwych organów odpowiedzialnych za zapewnienie jego przestrzegania, jednakże główną rolą tych organów jest monitorowanie przestrzegania wymogów przez dostawców usług płatniczych, a nie przeprowadzanie oceny schematów płatniczych. W związku z tym EBC zachęca organ zasięgający opinii do rozważenia zmiany brzmienia przepisu przewidującego stosowne wyłączenie na sformułowanie przewidujące, że rozdział dotyczący nadzoru systemowego NBP nie ma

7 Projektowany nowy art. 132zu ustawy o usługach płatniczych.

8 Rozporządzenie (UE) nr 260/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiające wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (Dz.U. L 94 z 30.3.2012, s. 22).

9 Zob. odpowiednie poradniki oceny systemów polecenia zapłaty i systemów polecenia przelewu z punktu widzenia standardów nadzoru systemowego, listopad 2014 r., dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

zastosowania do schematów płatniczych dla wykonywania transakcji płatniczych uregulowanych w rozporządzeniu SEPA.

3.7 W odniesieniu do wykonywania uprawnień nadzorczych Prezesa w stosunku do krajowych schematów płatniczych, EBC zauważa, że kryteria oceny schematu płatniczego zostaną określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Z uwagi na potrzebę harmonizacji EBC sugeruje, aby kryteria te zostały określone w sposób spójny z kryteriami ustalonymi zgodnie z ramami polityki Eurosystemu w zakresie nadzoru systemowego.

4. Powierzenie nowych zadań NBP

4.1 *Uwagi ogólne*

4.1.1 Projekt ustawy powierza nowe zadanie nadzorcze Prezesowi z uwagi na to, że Prezes jest jedynym organem NBP mającym zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim uprawnienie do wydawania decyzji administracyjnych. EBC rozumie, że nowe zadanie nadzorcze zostanie w istocie powierzone NBP, a Prezes będzie działał w imieniu NBP.

4.1.2 EBC pragnie przypomnieć, że w przypadku powierzenia nowych zadań członkowi Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) niezbędna jest ocena tych zadań z punktu widzenia zakazu finansowania ze środków banku centralnego przewidzianego w art. 123 Traktatu. EBC opracował w tym celu wskazówki obejmujące ogólne i szczegółowe kwestie wymienione w pkt 4.2, na podstawie których EBC może rozstrzygnąć, czy nowe zadanie powierzone krajowemu bankowi centralnemu (KBC) wchodzącemu w skład ESBC należy uważać za zadanie z zakresu bankowości centralnej czy zadanie z zakresu administracji rządowej, w celu oceny takiego zadania z punktu widzenia zakazu finansowania ze środków banku centralnego[10]. Wskazówki te mają zastosowanie do autentycznie nowych zadań, które w przeszłości nie istniały albo nie stanowiły integralnej części zadań z zakresu bankowości centralnej powierzonych wcześniej danemu KBC. Zadania obecnie wykonywane przez KBC jako zadania z zakresu bankowości centralnej nie podlegają przeglądowi ani ponownej kategoryzacji, ale mogą podlegać ponownej ocenie, jeżeli są przedmiotem istotnych zmian ustawodawczych. W związku z powyższym EBC zauważa, że Prezes już obecnie wykonuje nadzór systemowy nad określonymi segmentami infrastruktury rynku finansowego. Projekt ustawy rozszerza jednak uprawnienia nadzorcze NBP przez objęcie nimi schematów płatniczych, wobec czego nowe zadania powinny zostać poddane ocenie pod kątem zgodności z zakazem finansowania ze środków banku centralnego. Konkretna ocena, czy zadania NBP jako organu odpowiedzialnego za nadzór systemowy nad schematami płatniczymi należy uznać za zadanie z zakresu bankowości centralnej czy zadanie z zakresu administracji rządowej, zostanie przeprowadzona w pkt 4.3.

4.2 *Wskazówki dotyczące powierzenia nowych zadań*

4.2.1 Po pierwsze, zasada niezależności finansowej oznacza, że państwo członkowskie nie może dopuszczać do tego, aby jego KBC dysponował zasobami finansowymi niewystarczającymi na realizację zadań związanych z uczestnictwem w ESBC lub w Eurosystemie.

10 Zob. pkt 2.3 opinii CON/2015/22. Wszystkie opinie EBC są publikowane na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

Po drugie, zadania z zakresu bankowości centralnej obejmują w szczególności zadania związane z zadaniami wymienionymi w art. 127 ust. 2, 5 i 6 Traktatu.

Po trzecie, nowe zadania powierzone KBC, które są nietypowe dla zadań KBC, albo są w sposób oczywisty wykonywane w imieniu i w wyłącznym interesie rządu albo innych jednostek sektora publicznego, powinny być uznawane za zadania z zakresu administracji rządowej.

4.2.2 Ważnym kryterium dla uznania nowego zadania za zadanie z zakresu administracji rządowej jest zatem wpływ tego zadania na instytucjonalną, finansową i personalną niezależność KBC. Należy tu w szczególności wziąć pod uwagę następujące okoliczności.

Po pierwsze, należy dokonać oceny, czy wykonywanie nowych zadań stwarza nierozwiązane w odpowiedni sposób konflikty interesów z obecnymi zadaniami banku centralnego i czy nie uzupełnia tych obecnych zadań banku centralnego. W razie pojawienia się konfliktu interesów między obecnymi a nowymi zadaniami powinny zostać zastosowane odpowiednie środki ograniczające ten konflikt. Komplementarność pomiędzy nowym zadaniem a obecnymi zadaniami banku centralnego nie powinna być jednak interpretowana w sposób zbyt szeroki, prowadzący do tworzenia nieokreślonych łańcuchów zadań uzupełniających. Komplementarność powinna być również zbadana z punktu widzenia finansowania tych zadań.

Po drugie, należy dokonać oceny, czy bez nowych środków finansowych wykonywanie nowego zadania byłoby nieproporcjonalne w stosunku do możliwości finansowych lub organizacyjnych KBC i czy mogłoby ujemnie wpłynąć na jego zdolność do należytego wykonywania obecnych zadań banku centralnego.

Po trzecie, należy dokonać oceny, czy wykonywanie nowego zadania odpowiada strukturze instytucjonalnej KBC w świetle aspektów związanych z niezależnością banku centralnego i odpowiedzialnością.

Po czwarte, należy dokonać oceny, czy wykonywanie nowego zadania prowadziłoby do istotnego ryzyka finansowego.

Po piąte, należy dokonać oceny, czy wykonywanie nowego zadania naraża członków organów decyzyjnych KBC na ryzyko polityczne, które byłoby nieproporcjonalne i mogłoby mieć wpływ na ich niezależność personalną, w szczególności gwarancję długości kadencji zgodnie z art. 14 ust. 2 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego.

Jakakolwiek ostateczna ocena zadania powierzonego KBC jako wchodzącego w zakres bankowości centralnej albo administracji rządowej będzie miała na celu zapewnienie spójnego stosowania zakazu finansowania ze środków banku centralnego w ramach Eurosystemu i ESBC, w zakresie, w jakim ma on zastosowanie do jego członków.

4.3. *Uwagi szczegółowe*

4.3.1 *Zasada niezależności finansowej*

Zasada niezależności finansowej oznacza, że państwo członkowskie nie może dopuszczać do tego, aby zasoby finansowe w dyspozycji jego banku centralnego były niewystarczające nie tylko

dla realizacji jego zadań związanych z ESBC, ale także jego zadań krajowych, zarówno z perspektywy operacyjnej, jak i finansowej[11].

4.3.2 *Związek z zadaniami wymienionymi w art. 127 ust. 2, 5 i 6 Traktatu*

Nadzór systemowy nad schematami płatniczymi jest zadaniem związanym z zadaniami powierzonymi w czwartym tiret art. 127 ust. 2 Traktatu, gdyż zadanie to uzupełnia popieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych.

4.3.3 *Zadania nietypowe*

Banki centralne zawsze były zainteresowane bezpieczeństwem i sprawnością systemów płatności i rozrachunku. W szczególności, jak wskazano powyżej w pkt 3, EBC wykonuje wspólnie z KBC Eurosystemu czynności nadzorcze w stosunku do schematów płatniczych. Ponadto, Prezes już obecnie sprawuje nadzór systemowy w zakresie określonych segmentów infrastruktury rynku finansowego. Rozszerzenie uprawnień nadzorczych NBP o schematy płatnicze nie może być zatem uznane za zadanie nietypowe dla banku centralnego.

4.3.4 *Stopień, w jakim podjęto środki dla rozwiązania konfliktów interesów z obecnymi zadaniami*

W świetle tego, że Prezes już obecnie sprawuje nadzór systemowy w zakresie określonych segmentów infrastruktury rynku finansowego, rozszerzenie uprawnień nadzorczych NBP o schematy płatnicze wydaje się uzupełniać obecne uprawnienia NBP, a zatem nie powinny wystąpić konflikty interesów między nowymi a obecnymi zadaniami NBP.

4.3.5 *Stopień, w jakim wykonywanie nowego zadania jest proporcjonalne do możliwości finansowych i operacyjnych NBP i jego zdolności do wykonywania zadań związanych z ESBC*

EBC rozumie, że rozszerzenie uprawnień nadzorczych o schematy płatnicze nie doprowadzi do istotnego zwiększenia obciążeń operacyjnych ani finansowych dla NBP. EBC rozumie również, że NBP już podjął konieczne kroki dla zapewnienia środków dla wykonywania rozszerzonych obowiązków nadzorczych.

4.3.6 *Stopień, w jakim wykonywanie nowego zadania odpowiada strukturze instytucjonalnej NBP w świetle aspektów związanych z niezależnością banku centralnego i odpowiedzialnością*

W świetle komplementarności nowych zadań z obecnymi uprawnieniami nadzorczymi NBP w odniesieniu do innych segmentów infrastruktury rynku finansowego, nowe zadania wydają się odpowiadać obecnej strukturze instytucjonalnej NBP.

4.3.7 *Stopień, w jakim wykonywanie nowego zadania prowadzi do istotnego ryzyka finansowego*

Projekt ustawy nie zawiera żadnych szczególnych przepisów dotyczących odpowiedzialności. EBC rozumie, że wykonywanie nowego zadania nie doprowadzi do ryzyka powstania dodatkowej odpowiedzialności poza odpowiedzialnością już ponoszoną przez NBP w związku z wykonywaniem swoich innych obowiązków, zgodnie z którą dla dochodzenia roszczenia od NBP należałoby ustalić szkodę wynikającą z popełnionego przez NBP czynu niedozwolonego.

11 Zob. Raport EBC o konwergencji z 2016 r., s. 27.

4.3.8 *Wniosek*

W świetle bliskiego związku i komplementarności z jedną z podstawowych funkcji banku centralnego, jaką jest popieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych, dla celów oceny ich zgodności z zakazem finansowania ze środków banku centralnego nowe zadania powierzone NBP są uznawane za zadania z zakresu bankowości centralnej.

Niniejsza opinia zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 28 lipca 2016 r.

[podpis]

Prezes EBC

Mario DRAGHI